

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **R. P. T.**, zastoupený JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 4. 2024, č. j. 20 Az 17/2023-33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 21. 6. 2023, č. j. OAM-465/ZA-ZA11-P09-2023, žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou Městský soud v Praze (dále též „městský soud“) výše označeným rozsudkem zamítl. Plné znění napadeného rozsudku je přístupné na www.nssoud.cz a soud na něj pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Rozsudek městského soudu napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížností, a to z důvodů obsahově podřaditelných pod § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Primárně namíтал nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu, a to z důvodu nevypořádání veškeré žalobní argumentace, resp. z důvodu, že městský soud nekriticky převzal závěry žalovaného. Přestože se stěžovatel nedostal do přímého konfliktu s orgány státní moci, je názoru, že

žalovaný měl s ohledem na konkrétní okolnosti dané věci jeho žádosti vyhovět. V tomto ohledu zejména akcentoval svojí životní situaci, jakož i situaci v zemi původu. Upozornil i na skutečnost, že na území České republiky pobývá jeho otec. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření. Se stížními námitkami se neztotožnil. Podle jeho názoru je v souladu s právní úpravou a judikaturou jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek městského soudu. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, příp. zamítl pro nedůvodnost.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost také tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský (městský) soud ustálenou judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský (městský) soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013-18, ze dne 19. 6. 2014, č. j. 7 Azs 13/2014-52, nebo ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Uvedené závěry jsou aplikovatelné i po novele soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb. (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021-30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021-36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021-30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31, ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021-34, ze dne 14. 10. 2021, č. j. 2 Azs 171/2021-47, ze dne 21. 7. 2022, č. j. 9 Azs 78/2022-28, atp.).

[7] Lze tedy shrnout, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou v judikatuře řešeny rozdílně; (3) bude třeba učinit judikaturní odklon; (4)

pokračování

v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] V dané věci nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Rovněž tak Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Městský soud se nedopustil ani zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Městský soud posoudil věc v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit.

[9] S ohledem na to, jakým způsobem je v posuzované věci formulována stížní argumentace, považuje zdejší soud za vhodné připomenout, že kasační stížnost je opravný prostředek směřující proti pravomocnému rozhodnutí krajského (zde městského) soudu (viz § 102 s. ř. s.). V rámci řízení o tomto mimořádném prostředku kasační soud zkoumá naplnění jednotlivých stížných důvodů, a to (s výjimkou vad, k nimž přihlíží *ex offio*) pouze z hledisek vymezených stěžovatelem. Řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah, rozsah a kvalita kasační stížnosti předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí. Je-li tedy kasační stížnost kuse zdůvodněna, je tak předurčen nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozhodnutí soudu. Kasační soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (viz např. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, či rozsudky téhož soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011-95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014-20, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009-99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007-46, ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008-60, či usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 10. 2020, sp. zn. II. ÚS 875/20, ze dne 14. 9. 2021, sp. zn. I. ÚS 776/21).

[10] K námitkám dovozujícím naplnění stížního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odkazuje Nejvyšší správní soud např. na rozsudky ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 Azs 16/2013-26, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004-37, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015-45, ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52. Kasační soud je názoru, že rozsudek městského soudu požadavkům této judikatury plně dostál. Není pravdou, že by městský soud toliko převzal závěry žalovaného, aniž by sám koncipoval vlastní právní názor. Takové tvrzení neodpovídá obsahu rozsudku městského soudu. Z něj je naopak patrné, že se městský soud předmětnou věcí zabýval v souladu s právní úpravou. Řádně vypořádal veškerou žalobní argumentaci. Jeho postup odpovídá i judikatuře, podle níž je krajský (městský) soud oprávněn závěry správního orgánu převzít, pakliže shledá odůvodnění jeho rozhodnutí příležitým (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47, atp.). Městský soud se vypořádal i s námitkou poukazující na špatný zdravotní stav otce stěžovatele, přičemž na ni nahlížel v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84, rozsudek téhož soudu ze dne 16. 8. 2023, č. j. 2 Azs 47/2023-19, či usnesení ze dne 27. 1. 2021,

č. j. 1 Azs 243/2020-65). Městský soud vypořádal dostatečně i zbývající žalobní argumentaci. Nejvyšší správní soud dodává, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by mělo být konkrétní soudní rozhodnutí odůvodněno, ale objektivní překážkou, jež kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (viz např. rozsudky zdejšího soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35, atp.). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je totiž vyhrazeno toliko těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64). Takovými vadami však rozsudek městského soudu netrpí. Výše uvedené lze přitom přiměřeně vztáhnout i na rozhodnutí žalovaného. I to je srozumitelně a dostatečně odůvodněno (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007-84, ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109, ze dne 28. 3. 2013, č. j. 7 As 92/2012-41, či ze dne 16. 7. 2014, č. j. 3 As 111/2013-25).

[11] Rovněž na základě dalších stížních námitek neshledal Nejvyšší správní soud důvod k připuštění věci k věcnému přezkumu. Podle názoru Nejvyššího správního soudu nahlížel městský soud na stěžovatelem tvrzené důvody v souladu s judikaturou. Správně uvedl, že hlavním zdrojem informací, na jejichž základě žalovaný posuzuje konkrétní žádosti o udělení mezinárodní ochrany, je samotný žadatel. Optikou stěžovatelem předestřených důvodů pak byly náležitě posuzovány podmínky dle § 12 a násl. zákona o azylu (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2019, č. j. 9 Azs 414/2018-70, ze dne 10. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, atp.). Obecné námitky poukazující na situaci na Kubě (na politickou situaci, ekonomickou úroveň, atp.) samy o sobě nejsou důvodem k udělení mezinárodní ochrany (srov. rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 21. 11. 2003, č. j. 7 Azs 13/2003-40, ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004-79, ze dne 9. 1. 2020, č. j. 7 Azs 168/2019-33, ze dne 23. 3. 2023, č. j. 3 Azs 298/2022-41, ze dne 25. 5. 2023, č. j. 9 Azs 57/2023-35, či ze dne 25. 10. 2023, č. j. 2 Azs 289/2023-28). Např. v nedávném usnesení ze dne 28. 6. 2023, č. j. 10 Azs 68/2023-43, Nejvyšší správní soud uvedl, že *„skutečnost, že Kuba je stále považována za nedemokratický stát, sama o sobě ale neopodstatňuje automatické získání mezinárodní ochrany (viz rozsudek NSS ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004-79, usnesení NSS ze dne 21. 5. 2020, č. j. 7 Azs 359/2019-50, bod 10, či usnesení NSS ze dne 22. 2. 2022, č. j. 7 Azs 305/2021-20, bod 11). (...) Situace na Kubě není sama o sobě důvodem pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany (viz např. rozsudek ze dne 11. 8. 2021, č. j. 1 Azs 424/2020-61).“* Rovněž obecná nespokojenost se stavem dodržování lidských práv v zemi původu není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2023, č. j. 3 Azs 298/2022-41, ze dne 25. 5. 2023, č. j. 9 Azs 57/2023-35, nebo ze dne 25. 10. 2023, č. j. 2 Azs 289/2023-28, ze dne 28. 6. 2023, č. j. 10 Azs 68/2023-43). Žalovaný i městský soud se náležitě vypořádali i s (obecnými) tvrzeními stěžovatele stran důsledků jeho návratu do vlasti. I na ty nahlíželi v souladu s judikaturou (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017-33, ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Azs 162/2018-47, ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019-77, nebo ze dne 12. 6. 2020, č. j. 5 Azs 146/2018-43, ze dne 10. 6. 2021, č. j. 7 Azs 354/2020-31, nebo ze dne 12. 4. 2021, č. j. 5 Azs 317/2020-28). Některá stěžovatelova tvrzení se v kontextu celého případu jeví nadto jako účelová. To se týká např. tvrzení ohledně absence zázemí v zemi původu. Sám stěžovatel totiž v rámci správního

pokračování

řízení uvedl, že na Kubě má blízké rodinné příslušníky (např. svou matku). Pokud pak stěžovatel poukazoval na řízení ve věci jeho sestry, konstatuje soud, že ani ta nebyla v řízení o udělení mezinárodní ochrany úspěšná (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2024, č. j. 4 Azs 396/2023-21).

[12] Stran humanitárního azylu pak lze poukázat na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010-92, ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011-47, ze dne 22. 9. 2016, č. j. 6 Azs 167/2016-31, atp. Stran doplňkové ochrany odkazuje soud na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 463/2004-43, ze dne 17. 2. 2011, č. j. 1 Azs 31/2010-69, ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, ze dne 21. 5. 2008, č. j. 2 Azs 48/2007-71, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68. I na další stěžovatelem akcentované otázky lze nalézt oporu v judikatuře (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004-60, ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016-28, ze dne 18. 2. 2021, č. j. 5 Azs 311/2020-29, ze dne 22. 2. 2022, č. j. 8 Azs 5/2021-54, ze dne 15. 6. 2022, č. j. 7 Azs 8/2022-40, atp.).

[13] Lze souhlasit i s tím, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004-57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmu, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu (viz např. rozsudky zdejšího soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004-44, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004-69, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94, ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005-54, atp.).

[14] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[15] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4., či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 32/2021-32). Stěžovatel ve věci úspěch neměl, a proto mu náhrada nákladů nenáleží. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. července 2024

Tomáš Foltas
předseda senátu